

Universitätsbibliothek Paderborn

**Nvclevs Coppensteinivs Conceptvvm Prædicabilivm In
Dominicas Festaqve omnia per Annum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

In F. S. Laurentii Martyris. Nisi granum frumenti cadens in terram mortuum
fuerit. &c. Ioan. 12.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](#)

præsumtio est & impudentia, quam pœnitentia. Exemplo sit Petrus; qui ut pertransit custodes: ianuas, ferreamque portæ, demum obstupefactus exclamat: Nunc scio vere, quia misit Dominus Ang. &c. Vti Psaltes 40. In hoc cognoui, quoniam voluisti me; quoniam non gaudet super me inimicus meus. Et Ps. 19. Saluum fecit me, quoniam voluit me. Ut Deus Petrum voluit liberatum.

Nebasti ludus fias. Hocque amplius, quod quasi insulcent inimici, Ps. 21. Sperauit in Domino: eripiat eum: saluum faciat eum, quoniam vult eum. Et vero vel idcirco Pro. 11. Iustus de angustia liberatus est.

Quare videte quæ vera sit gloriatio nostra, quæ Herodis infestatio, quæ vincula, qui custodes peccantium: quæ etiam horum liberatio: quot hodie Herodes inter nos crassantur, quot tueruntur Angeli, quod passim non estimata miracula designentur.

IN F. S. LAURENTII

Martyris.

Nisi granum frumenti cadens interram mortuum fuerit. &c.

Ioan. 12.

C Autum, Leu. 1. Ut offerenda Deo auisigne subiecto cremaretur: eratque hoc Deo gratissimum Holocaustum. Tale celiuaga Laurentius, factus in odo rem suavitatis Domino.

De quo nos

- I. Martyrij effectus & gradus.
- II. Martyrij prastantia & perfectio.
- III. Eiusdem Heroisinus, Triumphus, & Beatitudo,
- IV. Typicus S. Laurentius.

V. Sanctificatus signe, & Inuictus Laurentius.

PARS I.

Martyrij effectus & gradus.

Gradus ad celum est I. Alomon, Cant. 5. fecit sibi coenaculum seu relicanatorium, cuius gradus

purpureus erat, id est, ait Hier. in Ezech. 1, 10. hom. 15. Ascensum habet purpureum; quia maxima multitudo fidelium in exordio nascitur Ecclesia per martyrii sanguinem peruenit ad regnum. 2. Hinc, Prou. 31. Indumentum eius byssus innocentiae, & purpura tribulationis. Ita. V. Beda in Cant. 3. Unde, ait, pulcre dictum est à Patribus, quod Ecclesia electorum floribus vernans, in pace habet lilia, & in Bello Rosas. 3. S. Aug. Ser. 37. de Sanctis alludit, Overe beata mater Ecclesia, quam Eccl. vincentiun glorioſus Martyrum sanguis exor- roſenat, & candida induit Virginitas. Floribus eius nec Rose, nec Lilia defunt. Notent igitur singuli amplissimas dignitatum accipere coronas, vel de Virginitate candidas, vel de passione purpureas.

Purpureus est colorum princeps, non Regium tam quod rubeus, quam quod regius est, spirans. ideo martyrij est typus. Hinc Cant. 7. Co- ma capitis tui sicut purpura Regis. Talis Eccl. Cant. 4. Emissiones tue paradisus malorum punicorum. Vbi Beda ait: Pumica, que sanguine rubent colore, eorum in Ecclesia triumphos insinuant, qui post fontis signati ablationem, iuvent etiam sanguine baptizati.

II. Isa. 54. Ecce ego sternam per ordinem lapides tuos, & fundabo te in sapphyris, & ponam lapidem propugnaculatum, & portas tuas in lapides sculptos, & omnes terminos tuos in lapides desiderabiles. Lapides ministrorum Ecclesie: Et 1. Cor. 12. Quosdam quidem posuit Deus in Ecclesia Apostolos, secundo prophetas, tertio Doctores. Sternam, alt., per humilitatem, in ordinem per charitatem ordinatam, ut Deo subiecti omnes ad Deum referat omnia Viri sapphyrini, &c. eximij eximie fudati: quales Apo- li, Eph. 2. super edificati super fundamentum Apostolorum.

At valla ciuitatis illius ex lapide sunt. At invi- Martires fortissimi. Iaspis animum a- dissimilat aduersus terrores panicos, ita Mar- tyrum constantia obiectas mundi phan- taſicas.

tasticas minas & illusiones elusus. Inde, Cypr. lib. de exhort. ad Mart. Martyrium inestimabile gloria, immaculata victoria, triumphus immensus est. Granum est frumenti cadens in terram mortuum.

P A R S II.

Martyrij praestantia & perfectio.

Martyr. 1. Aug. ser. de Mart. sepe Martyrium vocat prælium. &c. alioq; S. Patres. 1. Ideo Eph. 6. non est nobis collectatio aduersus carnem & sanguinem, sed aduersus Principes & Potestates, aduersus mundi rectores tenebrarum harum contra spiritalia nequitia in cœlestibus. Propterea accipite armaturam exempli Dei, ut possitis resistere in die malo. 2. Heb. 12. Christi. Deponentes omne pondus & circumstans nos peccatum per patientiam curramus ad propositum nobis certamen, ad sufficientes in autorem fidet, & conservatorem Iesum: qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem confusione contenta. Stimuli ecce duo ad Martyrium: Patientia, & Exemplum Christi.

1288. Est plane Martyrium Ecclesie seminarium. 1. Expertus Pharao: qui Exod. 1. ait, Iudea. Venite, sapienter opprimamus filios Israël, ne forte multiplicentur. &c. Et mox: Quantoq; opprimebant eos, tanto magis multiplicabantur, & crescebant. 2. Vnde Priscorum est dictum: Sanguis Martyrum est semen Christianorum: ex quo de mortuo surgit cunctum. 3. Ut vinea eo & crescit latius, & vuas perficit topiosius, quo falce putatur sollicitus: ita Ecclesia sub persecutionis falce. Nam nisi granum. &c. Si autem mortuum fuerit, multum fructum assert. Vnius mors vita est plurimum. Ecce granum trituratum, sole torrefactum, in terram abiectum & à tyrannis allisum ac mortuum, &c. in quantam surgit segetem?

Ecclesia 3. Eglo. II. Obstupuer S. Patres, qui nihil maius voluerunt esse martyrio; ait August. Docet Ecclesia paternæ. Theodoretus lib. de Mart. Hinc est, quod multi viri fuerint in mundo celebres tum victo-

rūs clari, tū regia potestate; nulli eorū nunc homines tribuitur, nullus gloriosum est sepulcrū, nisi martyrum. Vbi nunc sepulcrum Alex. Italij, Augusti, &c. Memoria durat martyrum, & eorum nomina imponuntur fidelibus, offa venerationi habentur, amplectimq; illud Ps. 138. Nimis honorati sunt amicitui Deus: nimium quantum supra sæculi Principes?

D. Tho. 2.2. q. 124. a. 3. sic docet, quod 4. Est per Martyrium magnam præferat charitatis felio charæ perfectionem: 1. Quia eo plus ad rem ristatis. quis afficitur, quo plus, eius causa, temnit quod charissimum, ut vitam: & amplectitur, quod exosum; ut mortem: sed ergo. 2. Nam Ioann. 15. Maiorem charitatem nemo habet, quam ut animam suam ponat pro amicis Deo & Diuis.

3. Pontifex, Exo. 28. in pectore tribuum gerebat nomina: at Dei in fronte: ita exemplo proximorum, & gloriae Dei suam martyres vitam in auro charitatis consecrabant Deo: quia Matth. 12. Unus est Deus, pro omnibus diligendus: at Martyrium excessus est dilectionis.

P A R S III.

Martyrij heroismus, triumphus, & beatitudo.

I. Dem Fortitudinis primus est, & maximus actus, vertens circa ardua. In ea Fortitudo maxime ardua; quæ Martyrij crudeliter obiectum. 1. Arist. 3. Eth. c. 6. & 9. ait: dñe: Fortitudo, velut actionum suarum pulchram, mortis habet pericula. Inde primum ipsi addere animos, viresque masculare. Hinc Heroica surgunt facinora & decora.

2. Quale Abraham. Genes. 21. Qui ase- Maior A- cisti hancrem; multiplicabo semen tuum. At brachiam fortior, quise victimam Deo facit, quam co. qui ferrum infligit victimator: quo martyre Abraham maior est. 3. Annon, Ioan. 12. Qui amat animam suam, perdet eam: & qui odit eam in hoc mundo, in vitam et. custodit eam. Nnnn id est,

Perdit anima vita, aut maius homini? Hanc odio mortificatio-
nem, & manendo.

ideft, Vitam, ait Aug. hic. Quia quid vel charins, aut maius homini? Hanc odio mortificatio-

nem, & manendo.

pio macerare ieiuniis, vigilis, mortificationibus: omniaque spernere deliciae etiam licita; quin & voluntate propriam damnare: hoc magnum est: maius, odisse vitam pro Christo, ac perdere, sic Mar. 10. exponit. Qui perdidit animam propter Me inteniet eam. Quia Sap. 3. Vt sunt oculis insipientium mori in tormentis: illi autem acquisita immortalitate sunt in pace gloriæ at. Nam Et sicut in hominibus tormenta sunt; Spes illorum immortalitate plena est.

Facit Christo di-
gnos.

Dedecora
veritatem in
decora:
mortem in
vitam.

Est triu-
phus sui,
summaque
perfectio.

In hac triuphis, esseq; Christo dignum. Qui enim Mat. 10. non accipit crucem suam, & sequitur me non est me dignus. Accepérunt imperterritu Martyres, secuti sunt indefisi: ideo Sap. 3. Deus tentauit eos suppliciis; & inuenit eos dignos se. &c.

O vis martyrii, qua dedecora veritatem in decora, Spinas in rosas, mortem in vitam! Omnes reinos infamem mortis sententiam in paradiſo accepimus: At in martyrio, ait Aug. 3. Ciu. c. 6. Mors pena nascientis, si pro iuſtitia pietateq; pendatur, fit gloria. Rom. 6. Peccati stipendium mors. Attamen Ps. 115. Pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum eius Martyrum; mors iis non peccata est, sed premii. Cypr. Epist. 11. Pretiosamors, que emit immortalitatem pretio sui sanguinis, que accepit coronam de consummatione virtutis.

II. Quid quod Martyrium summa sit potentia triumphus, & patientiae, vltimaque perfectionis. Nam vita prodigum de vetere homine, de amore sui, &c. triumphat. 1. Martyrij amor est inter hominis passiones, ut David inter Philistæos: de quo cù apud Achim regé deliberarent satrapæ, ea demum stetit sententia: 1. Reg. 29. Quomodo hic poterit placare Dominum suum nisi in capitibus nostris; cum eis simus inimici? Ita inimicum veteri homi.

ni Martyrium placat sibi Dominū in pali-
 fionum humanarum capitibus.

2. Non enim, 1. Reg. 18. indiget Rex poni- *Hoc grati-*
salibus; nostris personis, sed tantum cœnum Dio non
presuppositus Philistæos: mortificationibus impref-
nostris. Vi frat vultus de inimicis regis: qui sunt duos homines;
depravatae passiones & appetitiones no-
stræ. At Martyrio harum fit vultus heroi-
ca. Nam, Matt. 16. Si quis vult venire post me,
abneget se. &c. Matt. 10. Regnum cœli. impiati-
tur. & violenti. &c. Rom. 8. Si spiritus facta
carnis mortificaueritis, vincetis.

Et beati viuentis: adeo certa Martyrii Effecta merces est cœlū, 1. Hinc Stephanus, Act. beatitudi-
 7. Video cœlos apertos, & Iesum stantem à dex- *nus.*
 teru Virtutis Dei. 2. Dominus Matt. 5. Beati, qui persecutati propter iuſtitiam, quoniam ipsorum est regnum cœlorum. 3. Quales Hebrei, *Sicut Ba-*
*Sap. 19. mare rubrum (iam Erythræum dictum:) recta, securiç transierunt: tales hinc martyres cœlum adeunt certi. Tert. in Apologia: Omnia martyrio donantur: cœda-*ptismu-*
*damnamur à iudicibus; à Deo absoluimur.**

Est ergo martyrii communis cum Baptismo prærogativa illa: Certam conferre salutem. Quo honorandi magis: nam Ergo Marte-*orū, quasi Gedeonitarum, Iud. 7. lage-*
tyrei sunt nœ vt primum confractæ fuere, lumen colendi.
 emicuit. Ita id S. Greg. adaptat. Quantum hoc S. Stephani lumen, fracta inter lapi-*dum ictus testa eius, quod in voce hac re-*
*splenduit: Act. 7. Domine, ne statuas illis hoc peccatum. Quale S. Andreæ in cruce, Lau-*renti in cruce?**

P A R S IV.

Typicus S. Laurentius.

I. **N**Vlius S. Patrum non deprædicauit Est gloriam martyrium S. Laurentij: Tanti cū-*Roma.*
 & is erat, S. Leo ait: Quæclarificata est Ieroſo-*lyma Stephano; tā illuftris fuit Roma Laurētio.*
 Inuicta eius fortitudo cunctis fuit admira-*ratio. 2. S. Amb. & Aug. eum trib. pueris in*
fornace conferunt: quin coelites omnes
pugnae spectatores adstitisse & obſtupuiſ-
ſe

se aiunt, iuxta 1. Cor. 4. spectaculum facti sumus mundo, Angelis, & hominibus.

3. Rupert^o 1.3. de diuin. offic. ex S. Aug. Laurentius unus, & benemeritus, de magnis illis piscibus; & piscis magnus, & assus: cuius assatura suauiter in tota fragrat Ecclesia. 4. Idem ibid. c. 6. lib. 4. Sicut in prima etatis Ecclesia protomartyris Abel sanguis iustus clamat de terra; Sic in Romana Ecclesia pretiosa mors B. Laurentij nouo & inauditio genero passionis clamauit in celum, & auditus est per mundum totum.

<sup>1. bolo-
wsum.</sup> Passionis hoc genus suos habet typos: In lege, Leu. 6. Hoc est lex holocausti; Cremabitur in altari tota nocte, usq; ad mare. Ita Laurentius. 2. In Prophetis. Ps. 16. Igne me examinasti; & non est inuenta in me iniquitas.

3. In alijs: 1. Eccl. vlt. Liberasisti me a pressa flaminia, qua circumdedi me; & in medio ignis non sum astutus. 2. Sicut salamandra ignibus in mediis souetur, nec vritur. 3. Iob. 23. Probabit me quasi aurum, quod per ignem transit. Idem & S. Laurentio dicere licet. 4. Vt & istud Iob. 30. Cutis mea de-nigrata est, & ossa mea aruerunt. 5. Ezech. 15. Ecce, igni daturum est in efac, utramque partem eius consumit ignis: Hinc Laurentius dicebat: Assasti vnam partem; versa aliam, & mandata. Omnino Pro. 17. Sicut igne probatur argentum, & aurum camino: ita corda probat Dominus laurentiana.

II. In figuris claruit S. Laurentius olim venturus. 1. Eccl. 50. Quasi Thus redolens in diebus astatis; quasi ignis effulgens, & Thus ardens in igne Pontifex Simon erat: Talis & S. Laurentius in diebus astatis & primæ charitatis flagrantia.

2. Leu. 2. Si de Craticula fuerit sacrificium, aq; simila conspergetur oleo; quam offerens Dominum trades manibus sacerdotis: qui, cum obtulerit eam, tollit Memoriale de sacrificio, & adolebit super altare in odorem suavitatis Domino. 1. S. Laur. se obtulit de craticula: 2. Conspersus tranquillitatis oleo & chari-

tatis. Verū, Isa. 43. Cū crabulauerit per ignem, non combureris, & flammanon ardebit in te.

3. Leu. 3. Si obtuleris munus primitiarum 3. Primiti frugum tuarum Domino: despici adhuc vir en-frugum. tibus torrebus ignes, & confringes in morem sar-ris fundens oleum super ea, & thus imponens. S. Laurentius inter primitias martyrum, spica virens iuuentute & zelo pari tosta & contracta fuit: ideo Deus eum perfudit oleo misericordiae: orationis thure eū veneratur Ecclesia.

PARS VI.

Sanctificatus & innatus S. Laurentius.

I. Eu. 6. Omne sacrificium Sacerdotū in i- spolium & ligno consumetur; nec quisquam comedet mundo trā- ex eo. Tale Laurentius Deo debitus. iensignē.

Madianitis profligatis, adtp Moysen spoliis allatis, sic ad victorem populum Eleazar: Num. 25. Hoc est praeceptum Legis, quod mandauit Dominus Moysi: Aurum, arg- as, ferrum, plumbum & stannum, & omne quod potest transire per flammam, igne purgabi-tur, aqua expiationis sanctificabitur. Ita post-quam vicit mundum Iesus, mundi spo- lia ad pedes eius collata erant alia Mar-tymrum igne materiali, aut tribulationis metamorphico probata sunt: alia cōfes-forum aquis lacrymarum. &c. sanctifi-cata.

Samaritani, 4. Reg. 17. consecraverunt si- Non more lios suos per ignem. Et cap. 21. Manasse rex gentium. pari impietate traduxit filium suum per ignem: 2. Par. 33. transire que fecit filios suos per ignem. Item Achab. 2. Par. 28. Ipse est, qui adolevit incensum in valle Benesson, & lustrauit filios suos in igne, juxta ritum gentium.

Impia hæc sacra: ideo laudatur Iosias de eorum abolitione. 4. Reg. 25. Contami-nauit quoq; Tophet, quod est in valle filij Enno; vt nemo consecraret filium suum per ignem Moloch.

Hæc pietas Iosiae fuit Iesu ac S. martyrum

Nnnn 2 fese

*Sed nouo
Christi
pass.*

*fese in igne martyrij Deo consecrantū.
1. In V.T. istud Esdra 4.c. 4. proflus inso-
lubile fuit & Sphyngicurn. Vade, pondera
michi pondus ignis : aut mensura mibi flatum
venit; aut reuoca mihi diem, que præterit. Cui
Esdras : *Quis natorum poterit sacere, ut me
interroges de his?* S. Laurentius potest.*

*Vt si sed II. Pro. 6. Nunquid potest homo abconde-
re ignem in sinu suo, ut vestimenta illius non
ardeantur: aut ambulare super prunas, ut non co-
buratur plāta ei? Id factū in fornace Baby-
lonica. Dan. 3. Factū & in S. Laurentio est.*

*Quod per-
magnum. Variæ torturæ Heb 11. recensentur. Ut
Alij ludibria & verbera experti, insuper &
vincula & carcera, lapidati sunt, scēti sunt, tē-
tati sunt, in occidente gladij mortui sunt, egen-
res angustiati, afflitti: Quanto maiora di-
xisset, si addidisset: Tostī sunt, super craticulā
assati sunt, combusiti sunt, &c. At hæc S. Lau-
rentio euenerunt.*

*Maius pœ-
nia excidijs
Ierosolymitani.
nisi. 2. Ierosolymitarum in excidio dira-
perpessa deplorat sic Psaltes. 78. Deus, ve-
nerunt gentes in hereditatem tuam: polluerunt
Templum sanctum tuum: posuerunt morticina
seruorum tuorum in escas volatilibus celi, car-
nes sanctorum tuorum bestijs terra. Funestius
est S. Laurentij viuicomburium.*

*Maius Iobi
patientia. 3. Iobi patientia magna: at obruta
tamen miseriis, queritur, Iob. 6.
Quæ est fortitudo mea, ut sustineam? aut
quis sinu meus, ut patienter agam. Nec fortitudo
lapidum fortitudo mea, nec caro mea æ-
nea est. At S. Laurentij caro quasi ænea:
nec enim plus dolores estimabat, quam
si æneus fuisset. Quanto is Iobo fortior?*

*Maius
Scenola
constantia. 4. Prædicit Romani suum Mut. Scæ-
uolum, manūq; eiusigne correfactam sic
cic oculis: Dicat de eo Seneca 1.9. Epist. 6.
Non dubito, quin magis laudauerim torridam
illam manum Mutij, quam cuiuslibet saluam.
Non dexteram solam ignibus iniecit i-
gnis, sed corpus totum, cum irrisu tyran-
ni Laurentius. Tantoq; maior noua Ro-
ma est veteri.*

*5. Igne Salamandra viuat. 2. Pyrausta
nascentur in igne: 3. Acharis gemmæ dos Maius ne-
ea sit & vis, ut igne nec consumatur, nec
quidem calet. 4. Linum Carpathium
ignibus gaudeat, ut iis candidior redda-
tur, tantum non denigretur. Talia iis na-
tura: maiora S. Laurentio gratia con-
tulit, ut zeli igne ignem superaret. No-
tum gloriam!*

*6. Fuerint, q; in Apollinis sacrificio pru-
nis illæsi inambularint illæsi: Vix fides tiumludi-
est: at certissima de S. Laurentio. Viciti-
gnem, Tyrannum: Romam.*

*Bene precemur illi: Ps. 40. Dominus o-
pem ferat illi super lectum doloris eius: vniuer-
sum stratum eius versasti in infirmitate eius.
O lectum! O theatrum mirabilium. Ca-
pere iam flores est in ignibus; ecce vt gē-
mant guttae sanguis, ut vernant roſe cruo-
ris, ut lilia carent martyris latet? Quanta
in martyrio philosophia virtutum est &
gratiarum? &c.*

IN FESTO ASSUMPTÆ

B.V. Mariae.

*Quæ est ista, que progreditur, quasi
aurora consurgens? Cantico-
rum 6.*

*A Rca Noe. Gen. 8. agitata diu per vndas
diluuij, substitut demum in montib.
Armenia. Arca veri Noei Salvatoris,
per varios ducta casus, vitæq; miseras, in
montibus æternis consistit, die hoc tri-
umphis ac prodigiis admirando.*

Super quo nos

- I. De supereminente Alme Virginis Ma-
riae præcellentia.
- II. De obdormitione Deipare.
- III. De conuenientia suscitandæ Mariæ, &
seruandæ ab corruptione.
- IV. Probabilitates altæ super eodem Priu-
legio.
- V. Detriumpho, & gloria assumta.
- VI. Decultus debito Assumptæ.

PARS